

اخبار کوتاه



قیمت جهانی نفت برنت ۸۰ دلار و ۵۹ سنت

قیمت هر بشکه نفت برنت دریای شمال جمعه با ۵۸ سنت معادل ۰.۷۲ درصد افزایش به ۸۰ دلار و ۵۹ سنت رسید. قیمت نفت در روز جمعه تغییر چندانی نداشته اما در آستانه سومین کاهش هفتگی قرار دارد. نگرانی در مورد اختلال در عرضه نفت به خاطر جنگ رژیم صهیونیستی و حماس کاهش یافته و از طرف دیگر، ترس از کاهش تقاضا افزایش یافته است. قیمت هر بشکه نفت برنت دریای شمال جمعه با ۵۸ سنت معادل ۰.۷۲ درصد افزایش به ۸۰ دلار و ۵۹ سنت رسید. نفت وست نگراس اینترمدیت آمریکا هم با ۴۳ سنت معادل ۰.۵۷ درصد افزایش، ۷۶ دلار و ۱۷ سنت معامله می‌شود.

قیمت نفت برنت ۵۷٫۷ و نفت آمریکا ۵۹٫۹ درصد طی یک هفته گذشته کاهش یافته است. سه هفته پیاپی کاهش قیمت طولانی‌ترین روند افت قیمت برای هر دوی این شاخص‌های نفتی از اواسط آوریل بوده است. قیمت نفت در آن دوره ۴ هفته پیاپی کاهش یافته بود. تحلیلگران عقیده دارند تهدید اختلال در عرضه نفت از سوی خاورمیانه رو به کاهش است، چون درگیری بین رژیم صهیونیستی و حماس فعلاً به غزه محدود شده است.

کاخ سفید در روز پنجشنبه اعلام کرد رژیم صهیونیستی موافقت کرده عملیات نظامی در بخش‌هایی از شمال غزه را روزی ۴ ساعت متوقف کند، اما هیچ نشانه‌ای از توقف کامل حملات نیست. ترس از اختلال در عرضه در شرایطی فروکش کرده که نگرانی در مورد تقاضای نفت مخصوصاً از سوی چین به عنوان بزرگترین واردکننده نفت دنیا رو به افزایش است.

حفر ۱۵۰ حلقه چاه برای مدیریت تنش آبی در گستره شهر تهران

مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب استان تهران گفت: یکی از اقدام‌ها برای جبران کمبود آب در این استان مدیریت تأمین، توزیع و مصرف بود که کاهش ۳۰ درصدی بارش‌های سال آبی گذشته را جبران کرد. محسن اردکانی در حاشیه نشست قرارگاه مدیریت تنش آبی افزود: در زمینه مدیریت مصرف هم بر اساس هدف‌گذاری انجام شده، در سال آبی جاری نسبت به سال آبی گذشته باید شاهد افزایش ۱۰ درصدی مدیریت مصرف بهینه آب باشیم. مدیرعامل آبیاری استان تهران حفر و تجهیز بیش از ۱۵۰ حلقه چاه در گستره شهر تهران، بهسازی چاه‌ها، مدیریت و کنترل فشار و کاهش هدررفت آب را از جمله اقدام‌های مدیریت تنش آبی برشمرد که از پیشرفت خوبی نیز برخوردار بوده است.

گزارش

امضای قرارداد انتقال گاز ترکمنستان به عراق از شاهراه ایران، گامی مهم برای نقش‌آفرینی ایران در میانه معادلات انرژی بین بغداد و عشق‌آباد است. وزیر امور خارجه ترکمنستان اعلام کرده که قراردادی با عراق برای انتقال گاز به این کشور از طریق ایران امضا شده که بر این اساس، دو کشور توافق کرده‌اند که یک قدم مهم دیگر برای متنوع کردن منابع گاز در عراق برداشته شود. براساس این قرارداد، ترکمنستان ۹ میلیارد مترمکعب گاز در سال به عراق صادر می‌کند. این گاز به مدت ۵ سال و از طریق ایران منتقل می‌شود.

صادرات گاز ترکمنستان در سال ۲۰۲۲ میلادی، به ۱۰.۲۵ میلیارد دلار رسید که نشان می‌دهد قیمتی در حدود ۲۵۰ تا ۲۹۰ دلار برای هر هزار مترمکعب گاز داشته است. قرارداد با عراق با قیمت فروش ۲۹۰ دلار برای هر هزار مترمکعب، ترکمنستان تقریباً سه میلیارد دلار درآمد سالانه از صادرات گاز برای ترکمنستان به

همراه خواهد داشت.

از آن گذشته مقامات ترکمنستان، آمار مشخصی درباره میزان صادرات سالانه گاز این کشور به چین ارائه نمی‌کنند اما این رقم احتمالاً بین ۳۵ تا ۴۰ میلیارد مترمکعب در سال است. درسال‌های اخیرعراق بنا به دلایل متعددی همچون فشارهای اعمال شده توسط آمریکا، چالش‌های موجود بر سر راه واردات گاز و مسائلی دیگر در پی تنوع‌بخشی به منابع تأمین گاز خویش بوده است. عراق در سال‌های گذشته، قراردادهای متعددی با کشورهای مختلف در این زمینه به امضا رسانده که از جمله این قراردادهای می‌توان به قرارداد با شرکت توتال فرانسه اشاره کرد.

امضای قرارداد با ترکمنستان را نیز می‌توان در همین راستا ارزیابی کرد. عراق و ترکمنستان مدتی است که برای رسیدن به این قرارداد تلاش می‌کنند و در ماه اوت طی دیدار یک هیأت از ترکمن‌گاز با بغداد به توافق مقدماتی رسیدند و یک تفاهنامه امضا کردند. عراق دوازدهمین ذخایر گاز طبیعی بزرگ دنیا را داراست. هرچند که به دلیل فقدان زیرساخت‌های لازم برای انتقال

این گاز از مناطق تولیدی نفت، بیشتر این گاز را می‌سوزانند. عراق در سال‌های اخیر برای تأمین گاز و برق مورد نیاز خود وابسته به ایران بوده و این کشور حدود ۴۰ درصد از برق آن را تأمین می‌کرده است.

در این بین، عراق با هدف ایجاد تنوع تأمین انرژی نیم‌نگاهی هم به ترکمنستان داشت. کشوری که چهارمین ذخایر گازی دنیا معادل ۱۰ درصد از کل ذخایر دنیا را در اختیار دارد. ناگفته نماند که روابط گازی ترکمنستان و ایران هم در حال توسعه است. ترکمنستان در ۲۰۱۷ صادرات گاز به ایران را به خاطر بدهی کاهش داد اما وزیر نفت ایران در ماه مه اعلام کرد این بدهی پرداخت شده است.

بنابراین صادرات گاز ترکمنستان به ایران راه ماه اوت از سر گرفته شد و مذاکراتی هم برای یک قرارداد بلندمدت انجام شد. اما انتقال گاز ترکمنستان به عراق چه دستاوردهایی برای ایران دارد؟ جواد اوجی وزیرنفت به تازگی با اشاره به وجود خط لوله موجود در مسیر کشورهای روسیه به قزاقستان، ازبکستان، ترکمنستان و ایران گفته که

برگزاری نشست شورای نخست‌وزیران سازمان همکاری‌های شانگهای فرصتی مناسب برای رسیدن به توافقی چندجانبه درباره ترانزیت گاز و راه‌اندازی یک کریدور گازی شمال به جنوب در منطقه آسیای مرکزی است.

واقعیت این است که تأمین بخش مهمی از امنیت عرضه انرژی در سال‌های آینده در دلان میانی مابین آسیای میانه و خلیج فارس یعنی ایران رقم خواهد خورد.

درحال حاضر بخش مهمی از ذخایر گاز طبیعی جهان در منطقه آسیای میانه و قفقاز جای دارد، اما کشورهای دارنده آن ذخایر، جملگی مالک محصور در خشکی هستند. بنابراین برای این کشورها و از جمله ترکمنستان مهم است که مسیرهای امنی برای انتقال و ترانزیت گاز خود داشته باشند. درنقشه راه صادرات گاز ترکمنستان، مسیر ایران جذاب‌ترین در نوع خود به‌شمار می‌رود. ایران کشوری پهناور با جغرافیای متنوع و آب‌وهوایی متنوع و فصول مصرف متفاوت است. مقدر مصرف ایران در مناطق مختلف کشور و در فصل‌های مختلف سال تا ۳۵ درصد بین حداکثر و حداقل تفاوت دارد.

افزایش تا ۱٫۵ برابری تقاضای جهانی گاز تا ۲۰۳۵

تقاضای جهانی برای گاز طبیعی در افق ۲۰۳۵ تا ۱٫۵ برابر افزایش خواهد یافت. به نظر می‌رسد که کشورهای منطقه در سپهر همکاری در سرمایه‌گذاری، تبادل فنی و تعاملات گسترده می‌توانند به‌منظور منافع خود و تأمین امنیت انرژی اروپا نقش مؤثری عهده‌دار شوند

عکس: شانا

افزایش ضریب نفوذ ایران با انتقال گاز عشق‌آباد به بغداد

ظرفیت واردات ۲۰ میلیون مترمکعب واردات سوآپ از ترکمنستان را داریم که اکنون این رقم ۱۰ میلیون مترمکعب است



درسال‌های اخیرعراق بنا به دلایل متعددی همچون فشارهای اعمال شده توسط آمریکا، چالش‌های موجود بر سر راه واردات گاز و مسائلی دیگر در پی تنوع بخشی خویش بوده است

از آن گذشته، روسیه بازار گاز خود را به‌طور تقریبی به سبک و سیاق گذشته از دست داده است. حتی در صورت پایان جنگ اوکراین، روسیه و اروپا به شرایط روابط گازی گذشته بازمی‌گردند.

نقشه انرژی منطقه و بخش مهمی از جهان تغییر کرده، اما تأمین گاز اروپا، یک نیاز همیشگی است.

در واقع، اروپا متوجه شده که وقتی در شبکه ناباکو، ایران را دور زد، بهای آن چقدر سنگین است. این حقیقت تلخ را اروپا حالا متوجه شده که ناچار است گاز آمریکا را با چهار برابر قیمت پیشین از آمریکا وارد کند. ناگفته نماند که امنیت انرژی از اصول مهم و شناخته‌شده همه کشورهای مصرف‌کننده است.

بنابراین ایران می‌تواند کریدور انتقال گاز روسیه، ترکمنستان و هریک از کشورهای آسیای میانه باشد. ایران حدود ۳۹ هزار کیلومتر خط لوله انتقال گاز در اختیار دارد. این زیرساخت برای انتقال گاز هم منشأ منافع اقتصادی و ژئواستراتژیست است.

غلامعباس حسینی، مدیرعامل شرکت انتقال گاز ایران اعلام کرده که اکنون دو خط ۶ و ۹ سراسری پیمانکار در حال اجراست که ظرفیت ۱۰۰ میلیون متر مکعب صادرات را ایجاد خواهد کرد و افزوده که ظرفیت واردات ۲۰ میلیون مترمکعب واردات سوآپ از ترکمنستان را داریم که اکنون این رقم ۱۰ میلیون مترمکعب است. تأمین بخش مهمی از امنیت عرضه انرژی در طول سال‌های آینده در دلان میانی بین آسیای میانه و خلیج فارس یعنی ایران رقم خواهد خورد.

تقاضای جهانی برای گاز طبیعی در افق ۲۰۳۵ تا ۱٫۵ برابر افزایش خواهد یافت. به نظر می‌رسد که کشورهای منطقه در سپهر همکاری در سرمایه‌گذاری، تبادل فنی و تعاملات گسترده می‌توانند به‌منظور منافع خود و تأمین امنیت انرژی اروپا نقش مؤثری عهده‌دار شوند. رامین نوربخش، کارشناس انرژی گفته که واردات گاز عراق از ترکمنستان به معنای آن است که قرار است این میزان گاز از طریق خطوط لوله گاز ایران به عراق صادر شود و قرار نیست عراق گاز ترکمنستان را با خط لوله جداگانه‌ای وارد کند و افزوده که عقد این قرارداد مطلوب است اما باید در نظر گرفت که در ازای امتیازی که می‌دهیم امتیازی نیز دریافت کنیم، زیرا زمانی که سوآپ اتفاق می‌افتد وابستگی به کشور صادرکننده مزیت دارد و اهمیت آن برای ایران از آن جهت است که علاوه بر مباحث امنیتی، حق ترانزیت نیز دریافت می‌کند و فشار گاز هم کمی افزایش پیدا می‌کند.

سبقت نگران‌کننده رشد مصرف گاز از تولید



عکس: ایرنا

شود زیرا در زمستان مصرف برق در مقایسه با تابستان بسیار کمتر و تقریباً یک‌سوم است. کارشناسان گسترش شبکه گازرسانی در بخش جنوبی کشور و همچنین وابستگی حدود ۷۰ درصدی نیروگاه‌های برق به گاز را نادرست می‌دانند و در مقابل تأسیس نیروگاه‌های پراکنده برق و گسترش تجدیدپذیرها، توسعه نیروگاه‌های پایه‌گازی، تغییر الگوی ساخت نیروگاه برق و حرکت از گاز به سوی استفاده از زغال‌سنگ با توجه به وجود معادن فراوان توسعه‌نیافته زغال‌سنگ را ضروری می‌دانند. موضوع تبدیل شدن کشور به «هاب انرژی»، تنها در صورتی محقق می‌شود که «بهینه‌سازی مصرف انرژی» جدی گرفته شود و از منابع خدادادی کشور، برای صادرات و تولید ارزش افزوده استفاده شود.

از مشکلاتی است که بر سر راه بهینه‌سازی مصرف انرژی و رفع ناترازی وجود دارد. وزارتخانه‌های نفت و نیرو، خودشان را به صورت سنتی و تاریخی مسئول تولید نفت و گاز و برق می‌دانند و بحث بهینه‌سازی مصرف در این وزارتخانه‌ها به صورت جدی پیگیری نشده است؛ البته دولت سیزدهم این موضوع را در برنامه هفتم دیده است تا بهینه‌سازی مصرف انرژی جدی‌تر از گذشته اجرایی شود. کارشناسان معتقدند الگوی حکمرانی انرژی در کشور باید تغییر یابد. آنها پیشنهاد می‌دهند در بخش‌هایی از کشور مثل بوشهر، هرمزگان، بخش جنوبی استان سیستان و بلوچستان، جنوب کرمان و جنوب فارس که دارای آب و هوای گرم و خشک است، به جای استفاده از گاز، از سایر منابع انرژی مثل برق استفاده

گرم، گاز را در مخازن زیرزمینی ذخیره و در ماه‌های سرد از این مخازن برداشت می‌کنند تا بتوانند افزایش مصرف در ماه‌های سرد را مدیریت کنند. ذخیره‌سازی گاز امری رایج در دنیاست که کشورهای اروپایی و حتی کشورهای همجوار به دلیل ناترازی گاز استقبالی بیشتری نسبت به این موضوع نشان داده‌اند. کشورهای اروپایی به دلیل نداشتن منابع گازی و نیاز آنها به واردات گاز، بیشترین میزان ذخیره‌سازی گاز را دارند و بخش عمده نیاز ذخیره‌سازی گاز در این کشورها توسط صنایع با توجه‌پذیری کاملاً اقتصادی، انجام می‌پذیرد. اروپا حدود ۲۳ درصد مصرف گاز خود، ظرفیت ذخیره‌سازی دارد، ظرفیت ذخیره‌سازی گاز در آمریکا و روسیه ۱۷ و ۱۸ درصد و در ایران یک‌ونیم درصد است؛ یعنی کل میزان ذخیره‌سازی ما که در ۲ میدان سراج‌قم و شورچیج اتفاق می‌افتد، به اندازه یک‌ونیم درصد مصرف گاز در کشور است که هم از نظر امنیت انرژی و هم از نظر ناترازی در زمستان مشکل ایجاد می‌کند. افزایش بهره‌وری نیروگاه‌های گازی نیز یک ضرورت است زیرا در ۱۶ نیروگاه گازی کشور کمتر از ۲۵ درصد است و بهره‌وری در ۷ نیروگاه سیکل ترکیبی ۴۰ درصد برآورد شده است.

«تغییر الگوی حکمرانی انرژی»: ضرورتی انکارناپذیر مشخص نبودن متولی حوزه بهینه‌سازی،

که تولید گاز در تابستان امسال با کاهش زمان تعمیرات اساسی ۷ میلیارد مترمکعب افزایش یافت. بیش از ۱۰۰ میلیارد دلار فرصت صرفه‌جویی در حوزه مصرف انرژی در کشور وجود دارد که معادل ارزش فروش روزانه ۳۰۵ میلیون بشکه نفت خام در طول یک سال است و اگر تنها ۲۵ درصد آن را بهینه‌سازی کنیم، گامی مهم برداشته‌ایم.

وابسته کردن کشور به گاز به عنوان منبعی تجدیدناپذیر که امکان دارد ۲۰ تا ۳۰ سال آینده ظرفیت تولید آن نصف شود، خطاست و در صورت ادامه روند فعلی، کشور به جای صادرات گاز و استفاده از این منبع خدادادی برای کسب درآمدهای ارزی، مجبور به واردات آن می‌شود. از سال ۱۳۹۰ تا پایان ۱۴۰۱، سالانه به طور متوسط یک‌درصد رشد مصرف گاز در کشور بیش از رشد تولید آن بوده است. کارشناسان راهکار کوتاه‌مدت برای رفع مشکل ناترازی گاز را فقط صرفه‌جویی و فرهنگ‌سازی و تغییر الگوی مصرف به‌خصوص در مناطق پرمصرف می‌دانند. سهم ظرفیت ذخیره‌سازی گاز در ایران ۱.۷ درصد است که یک‌ششم میانگین جهانی است. در دنیا شاخص تعریف‌شده برای ذخیره‌سازی گاز، از تقسیم میزان گاز ذخیره‌سازی‌شده به میزان کل مصرف گاز در طول سال به دست می‌آید که این عدد در دنیا، به صورت متوسط، ۱۱ درصد است. یعنی در سایر کشورهای دنیا، در ماه‌های

گزارش خبری

رشد سالانه مصرف گاز در کشور از سال ۱۳۹۰ تا پایان ۱۴۰۱ به طور متوسط یک‌درصد بیشتر از رشد تولید آن بوده که ضرورت بهینه‌سازی مصرف را دوچندان کرده است.

ناترازی به معنای نبود تعادل میان عرضه و تقاضا، در حوزه‌های گوناگون از اجتماعی گرفته تا اقتصادی کاربرد دارد. ناترازی انرژی (آب و برق و گاز و سوخت)، بحث داغ همه ایام سال است، اما با آغاز فصل سرد، «ناترازی گاز» ملموس‌تر و نگران‌کننده‌تر می‌شود. فعالیت‌هایی که درسال‌های اخیر برای حل معضل «ناترازی انرژی» انجام شده، برای حل این معضل به هیچ‌وجه کافی نبوده است. ایران کشوری است که ۴۳۰ هزار کیلومتر شبکه گاز شهری و روستایی و ۳۹ هزار کیلومتر شبکه پرفشار گاز دارد. شاخص شدت انرژی در کشور نیز برابر متوسط دنیا و سه تا چهار برابر کشورهای توسعه‌یافته است. به عبارتی ۷ میلیون بشکه معادل نفت خام انرژی در کشور مصرف می‌شود و ظرفیت بهینه‌سازی معادل ۳.۵ میلیون بشکه نفت خام معادل ۵۰ درصد مصرف کنونی است. با این حال، بیم آن می‌رود که با ادامه این مصرف بی‌رویه انرژی در سال‌های آتی مشکلاتی جدی ایجاد شود. هر چند